

LYLYHARJUN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA

Kaavoittajan vastineet luonnosvaiheen palautteeseen

PARKANON KAUPUNKI

Sisällys

1	Digita Oy	2
2	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.....	3
3	Etelä-Pohjanmaan liitto.....	4
4	Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos	6
5	Fingrid.....	7
6	Ilmatieteen laitos.....	7
7	Karvian kunnanhallitus	8
8	Luonnonvarakeskus.....	8
9	Metsäkeskus.....	8
10	Parkanon kaupunki, Rakennus- ja ympäristölautakunta.....	9
11	Pirkanmaan ELY-keskus	12
12	Pirkanmaan maakuntahallitus.....	17
13	Pirkanmaan maakuntamuseo	18
14	Pirkanmaan pelastuslaitos	19
15	Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti	19
16	Seinäjoen museot.....	20
17	Suomen Erillisverkot.....	20
18	Telia	20
1	Mielipide.....	21
2	Mielipide.....	21

Lausunnot

1 Digita Oy

Lylyharjun tuulivoimapuiston vaikutukset radio- ja tv-vastaanottoon

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. – – Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. – – Televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Kaavoittajan vastine:

Merkittään tiedoksi.

2 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Osayleiskaava, Lylyharjun tuulivoimahanke, Ilmatar Windpower Oyj, Kurikka, Parkano, Kihniö

Lylyharjun kaavaselostuksen (luonnos 20.12.2022) rakenne ja asiasisältö vaikuttavat olevan pitkälti yhteneväiset saman konsultin laatiman ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kanssa. EPO-ELY huomauttaa, että erillisinä prosessina sekä eri lakien (YVA-laki ja MRL) edellyttämät vaatimukset tulee huomioida myös erikseen saama hanketta koskevissa asiakirjoissa. Yleiskaavan selostuksen laatimisessa sekä arviointimenettelyssä tulee yleiskaavan laatimista koskevien sisältövaatimusten (MRL 39 §) lisäksi huomioida tuulivoimaosayleiskaavoitusta koskevat erityismääräykset (MRL 10 a luku, 77 a-c §) sekä kaavaselostusta (MRA 17 §) ja kaavan vaikutusarviointia (MRA 1 §) koskevat asetukset. Tämän hankkeen yhteydessä laadittu selostus poikkeaa erityisesti rakenteeltaan, mutta osin myös sisällöltään lain ja asetusten tavoitteista sekä yleistä käytännöistä.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa sekä laadituissa selvityksissä esitettyjä tietoja tulee hyödyntää myös kaavaselostuksen laadinnassa, mutta niitä ei tule kuitenkaan siirtää suoraan yv-arviointiselostuksesta kaavaselostukseen. Nyt laaditun selostuksen osalta ei ole varmuutta siitä, luoko se osaltaan riittävät edellytykset riittävän vuorovaikutuksen muodostumiseen kaavaa laadittaessa MRL 17 §:n mukaisesti.

Sen lisäksi, että kaavaselostus ei ole kaikilta osin rakenteeltaan ja sisällöltään tarkoituksenmukainen, selostuksessa on myös puutteita, mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioimisen osalta (virkestysalueiden riittävyys ja viheralueverkoston jatkuvaa) sekä vaihtelevia määritelmiä maisemavaikutusten lähietäisyyksistä (0–5 km/ 0–7 km).

Tuulivoimarakentamisen edistämisen kannalta mahdollisesti parhaaseen suunnitteluratkaisuun päästäisiin siten, että tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaihe perustuisi yva-arviointiohjelmasta annettavaan perusteltuun päätelmään. Menettely myös mahdollisesti selkeyttäisi laadittavien yleiskaava-asiakirjojen sisältöä. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että suunniteltu Lylyharjun tuulivoimahanke on merkittävä ja yhteisvaikutuksiltaan vähintään seudullinen. ELY-keskus ottaa suunnitteluratkaisuihin tarkemmin kantaa ensisijaisesti Kurikan puoleisen kaava-alueen osalta.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavan laadinnassa on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen vaatimukset. Kaavaselostus sisältää riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen välittömät ja välilliset vaikutukset. Yleiskaavan kaavaselostuksen rakenteesta ei ole tarkempia säädöksiä. Yleiskaavan puutteita on korjattu siltä osin kuin lausunnossa niitä on yksilöity (valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista on täydennetty mm. virkestysalueiden riittävyyden ja viheralueverkoston osalta sekä korjattu maisemavaikutusten arvioinnin osalta etäisyysmääritelmiä.

Yleiskaavan ehdotusta laadittaessa YVA-selostuksesta saatu perusteltu päätelmä on ollut käytössä ja se on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa.

3 Etelä-Pohjanmaan liitto

Lausunto Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksesta, Parkanon kaupunki

Lausuntonaan Etelä-Pohjanmaan liitto antaa seuraavaa:

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa hankealueelle on osoitettu ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti. YVA-selostuksen mukaan moottorikelkkailu ei ole toimintona ristiriidassa tuulivoimapuiston toiminnan kanssa. Tuulivoima-alueen vaikutuksia moottorikelkkailuun tulee avata myös arvioitaessa hankkeen vaikutuksia alueen virkestyskäyttöön. Lisäksi hankealue rajautuu länsiosastaan Helsinki-Oulu-päärataan, jolle osoitetaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkintä ”valtakunnallisesti merkittävä päärata, merkittävä parantaminen”. YVA-selostuksen mukaan päätetään on varattu hankkeessa riittävä suojaetäisyys. Myös riittävän suojaetäisyyden määritelmää ja sen perusteita tulee täydentää selostukseen.

Hanke ei ole ristiriidassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan kanssa.

Etelä-Pohjanmaan liitto toistaa aiemmassa lausunnossaan esiin tuodun päivitystarpeen YVA-selostuksen kuvaan 10-11: kartta tulee päivittää vastaamaan voimassa olevaa maakuntakaavayhdistämää, joka löytyy liiton kotisivuilta osoitteesta https://epliitto.fi/wp-content/uploads/2021/12/Etela_Pohjanmaan_epavirallinen_maakuntakaavayhdistelma.pdf.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin seuraavia huomioita:

- Hankkeen tavoitteisiin ja alueelliseen merkitykseen tulee päivittää Etelä-Pohjanmaan energia- ja ilmastostrategian tilalle tietoa vuonna 2022 valmistuneesta Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotaloustiekartasta (https://epliitto.fi/tiedostot/EPL_ilmasto_ja_kiertotalousstrategia_WEB.pdf), joka on korvannut aiemman strategian.
- YVA-selostuksen taulukosta 6-1 puuttuu Harjannevan tuulivoimahanke. Lähialueen muihin hankkeisiin on syytä päivittää myös aurinkovoimahankeet, mikäli niitä julkisesti saatavilla olevien tietojen mukaan sijoittuu hankkeen vaikutusalueelle.
- YVA-selostuksen kuvassa 10-9 tulisi olla ”tuulivoimapotentialialinen alue” sijaan selitteenä ”voimassa olevien maakuntakaavojen tuulivoimaloiden alueet”, mikäli karttaesitys tätä kuvaa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n aikataulun kuvaukseen tulee täydentää, että maakuntakaavaluonnos on ollut nähtävillä 1.2.–10.3.2023. Maakuntakaava on tavoitteena saada hyväksyttyä vuonna 2024 ja voimaan astuessaan se kumoaa aiemmat kokonais- ja vaihemaakuntakaavat.

YVA-selostuksessa kuvataan hankkeen sijoittumista Suomenselän vihreälle vyöhykkeelle, mutta hankkeen vaikutuksia osana laajempaa ekologista vyöhykettä ei arvioida hankekohtaisessa vaikutusten arvioinnissa ja hyvin yleispiirteisesti yhteisvaikutusten arvioinnissa, eikä tähän liittyen esitetä lievennystoimenpiteitä. Hankealue on tunnistettu Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä (https://epliitto.fi/tiedostot/Etela_Pohjanmaan_viherrakenne_ja_ekosysteemipalvelut.pdf) yhtenä maakunnan (ja ylimaakunnallisesti) laajimpana yhtenäisenä metsä- ja suoalueena (Matehenperä) ja alueella on tunnistettu viheryhteys (Löyttyneva-Matehenperä-Liikajärvi). Selvitys on toiminut lähtötietona Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa alueelle osoitetun viheryhteystarpeen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkinnöille. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen vaikutusten arviointia tulee täydentää huomioiden hankkeen sijoittuminen laajalle yhtenäiselle metsä- ja suoalueelle, joka on osa Suomenselän vihreän vyöhykkeen ekologista vyöhykettä, ja arvioida ekologisten yhteyksien säilymistä osana laajempaa kokonaisuutta.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n tuulivoimateeman taustalle on valmistunut tuulivoiman vaikutuksia maa- ja merikotkaan sekä sääkseen arvioiva selvitys, josta on laadittu sekä

viranomaiskäyttöön tarkoitettu että liiton nettisivuilla oleva julkinen versio ([https://epliiitto.fi/wp-content/uploads/2022/12/Tuulivoiman vaikutukset maa ja merikotkaan seka saakseen Pohjan maalla Etela- ja Keski-Pohjanmaalla.pdf](https://epliiitto.fi/wp-content/uploads/2022/12/Tuulivoiman_vaiikutukset_maa_ ja_merikotkaan_seka_saaheen_Pohjan_maalla_Etela- ja_Keski-Pohjanmaalla.pdf)). Selvityksen tulosten perusteella etenkin maakuntarajalle, selvityksessä tarkastellun petolinnun reviirille sijoittuvat voimalasijainnit ylittävät lajinreviirikohtaisen riskirajan. Selvityksessä on huomioitu rakennetut ja suunnitellut tuulivoimalasijainnit niistä hankkeista ja kaavoista, joissa suunnittelu on aloitettu. YVA-selostuksen mukaan hankkeen vaikutukset suojelullisesti arvokkaisiin lajeihin voivat olla vaihtoehtoisissa VE1 ja VE2 suuret ilman lievennystoimenpiteitä. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja rakentamisen toteuttamisessa tulee ottaa käyttöön haitallisten vaikutusten lieventämiseksi esitetyt toimenpiteet, vaikkakin selostuksessa tuodaan esiin, että petolintujen sekä kanalintujen osalta esimerkiksi yksittäistuntuulivoimalaitosten sijoittelulla ei pystytä todennäköisestikokonaan ehkäisemään tuulivoimapuiston vaikutuksia.

Kaavoittajan vastine:

Voimassa olevien maakuntakaavojen tiedot on päivitetty kaavaselostukseen.

Parkanon kaava-alue sijoittuu Pirkanmaan maakunnan alueelle. Päivitetään Etelä-pohjanmaan maakuntakaava koskevat asiat lähinnä maakuntakaavaotteiden osalta.

Harjannevan tuulivoimahanke on lisätty. Muita tuulivoimahankkeita koskeva kartta ja taulukko on päivitetty.

Lausunnossa mainittua kuvaa 10-9 ei ole kaavaselostuksessa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tilanne on päivitetty kaavaselostukseen.

Parkanon kaava-alueen voimaloiden osalta kotkien riskiraja ei laskelmien mukaan ylity. Lylyharjun hankkeen kolmen kunnan kokonaisvaikutuksia tarkastellaan tarkemmin muiden kuntien kaavaehdotusten yhteydessä.

4 Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastusviranomaisen lausunto Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaluonnokseen

Kaavoitettava alue rajoittuu vilkasliikenteiseen sähköistettyyn junarataan. Kaavaluonnoksessa esitetty lähin tuulivoimala arvioidaan sijoittuvan vähintään 500 m etäisyydelle junaradasta ja sen suoja-alueesta sekä rautatiehen liittyvästä Madesjärven levikkeestä. Etäisyyden arvioidaan olevan riittävä (Liikennevirasto: Tuulivoimalaohje, ohje tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen 2.2; Pelastuslaki 379/2011 14§). Junaradan läheisyys ja riittävät suojaetäisyydet tulee kuitenkin ottaa huomioon, mikäli voimalaitosten sijainteja muutetaan esitetystä ja myös tulevaisuudessa mahdollisen rakentamisvaiheen aikana.

Tuulivoimaloiden esitetyt sijainnit lähimmistä maanteistä (Kihniöntie ja Madesjärventie) arvioidaan turvallisuuden osalta riittäviksi (Liikennevirasto: Tuulivoimalaohje, ohje tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen 2.1; Pelastuslaki 379/2011 14§). Tuulivoimaloiden

läheisyyteen sijoittuu myös vähäisempää tiestöä (Madesluomantie haaroineen). Vähäisemmän tiestön, etenkin läpikuljettavan ajoreitin osalta, tulee ottaa huomioon mahdollisuus jäähteisiin talviolosuhteissa. Madesjärventieltä Kihniöntielle läpikuljettavan tieosuuden osalta etenkin voimalaitos 13 sijaitsee alle turvallisena pidettävän etäisyyden (Liikennevirasto: Tuulivoimalaohje, ohje tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen 2.1). Vähäisemmän tiestön liikennemäärät talviolosuhteissa arvioidaan kuitenkin niin vähäisiksi, että osia on ratkaistavissa voimalaitoksiin liittyvin järjestelyin, esimerkiksi lapojen jäätymisen estävin ratkaisuin turvallisen etäisyyden alittuessa (Pelastuslaki 379/2011 14§).

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi, että voimaloiden sijainnin tarkentuessa rakennuslupavaiheessa tulee vielä varmistua riittävästä etäisyydestä rautatiehen. Parkanon kaava-alueen voimaloita siirretty luonnosvaiheen kaavaan nähden etäämmälle maantiestä.

5 Fingrid

Lylyharjun tuulivoimahanke, Kihniö, Parkano ja Kurikka, YVA-selostus ja osayleiskaavojen luonnosvaihe

Rännärin sähköaseman liityntä edellyttäisi muutostarpeita verkossa. Fingrid suunnittelee sähköasemaa Parkanon alueelle ja sen sijainti tarkentuu suunnittelun myötä.

Fingridillä ei ole muutoin lausuttavaa tuulipuistoa koskevasta lausunnolla olevasta materiaalista (YVA-arviointiohjelma sekä tuulivoimaosayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat).

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämälausunnossa esitetään annettua ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohtoon kannalta otettava huomioon. Lausuntopyyntö voi sähköpostilla osoitteeseen risteamalausunnot@fingrid.fi.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

6 Ilmatieteen laitos

Lylyharjun tuulivoimahanke sijaitsee yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta, näin ollen Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa hankkeen osayleiskaavasunnitelmasta.

Huomiona kuitenkin, että sivulla 130 lukee ”Ilmatieteenlaitoksen lähin säätutka sijaitsee Ikaalisissa noin 50 kilometrin etäisyydellä Lylyharjusta.” Ikaalisen tutka on siirretty Kankaanpään vuonna 2022, joten tekstin voisi korjata: Ilmatieteenlaitoksen lähin säätutka sijaitsee Kankaanpää Ylisenharjulla noin 60 kilometrin etäisyydellä Lylyharjun tuulivoimapuistosta.

Kaavoittajan vastine:

Säätutkaa koskeva tieto on korjattu kaavaselostukseen.

7 Karvian kunnanhallitus

Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaluonnos, lausuntopyyntö

Karvian kunnalla ei ole lausuttavaa Lylyharjun tuulivoimahankkeesta.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

8 Luonnonvarakeskus

Lausunto

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Luonnonvarakeskus on lausunut hankkeen YVA-selostuksesta.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

9 Metsäkeskus

Suomen metsäkeskuksen lausunto Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnokseen

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena siten, että sen perusteella on mahdollista myöntää tuulivoimaloiden rakennusluvut ja toteuttaa tuulivoimahanke. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on huomioitu luonnon monimuotoisuudelle arvokkaat kohteet ja näin olleen niiden esittäminenkaan kaavakartalla ei ole tarpeellista.

- Alueen metsien ottaminen muuhun kuin metsätalouden käyttöön tulee olla mahdollisimman vähäistä.
- Teihin ja voimalinjoihin tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää jo olemassa olevia rakenteita ja alueita.

- Teiden lisärakentamisella ei saa heikentää metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä kaava-alueen metsätiloilla.
- Alueella tehtävien maanrakennustoimien yhteydessä on varmistettava, että alueen metsätalouden vesitalouden järjestelyt eivät heikenny.
- Maanrakennuksen ja maa-ainesten oton yhteydessä tulee huolehtia mahdollisten haittojen minimoinnista.
- Alueella tehtävistä hakkuista on tehtävä metsänkäyttöilmoitus.

Suomen metsäkeskus esittää, että kaavan vaikutukset metsäpinta-alaan, puuston hiilensidontaan ja metsätalouteen arvioidaan.

Kaavoittajan vastine:

*Vaikutuksia metsätalouden harjoittamiseen on arvioitu kaavaselostuksessa.
Ilmastovaikutusten arviointiosiossa on arvioitu vaikutuksia hiilivarastoihin ja -nieluihin.
Ilmastovaikutusten arviointiosiota on tarkistettu kaavaehdotukseen.*

10 Parkanon kaupunki, Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunnon pääsisältö Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta

Tuulivoimaloiden vaikutukset alueen maisemaan

Tuulivoimapuiston vaikutuksia maisemaan on arvioitu vyöhykkeittäin. – – Kaava-aineistossa ei ole esitetty kuva-aineistoa siitä, että miten lähialueiden voimat näkyvät toisiinsa nähden. Osiossa on arveltu joitain pisteitä, joihin kaikkien lähialueiden voimat saattavat näkyä katselupaikasta riippuen. Oletettavia paikkoja ovat Lylyharjun ja Mäntyperän välinen alue, Koskue, Yli-Koskue ja Vekaraperän ja Korpikulan avoimet peltoalueet, luoteessa yhteisvaikutuksia muodostuu lähinnä Lylyharjun ja Takakangas-Pihlajaharjun välille Luomankylään ja Kuivasjärvelle. Tälle alueelle molempien voimala-alueiden näkyminen on arveltu olevan hyvin kapeaa ja paikottaista ja ollen mahdollista vain avoimilta alueilta. Kuivasjärvellä näkymäalueet ovat laajemmat ja voimat voivat näkyä molemmilta alueilta kohtalaisesti. Näkymäalueita on arvioitu nykyisen tilanteen mukaan, mutta maiseman luonne voi muuttua metsähakkuiden seurauksena, jolloin voimaloiden yhteisvaikutukset voivat korostua.

Meluvaikutukset

Tuulivoimaloiden äänen leviäminen ympäristöön on vaihtelevaa ja riippuu tuulen suunnasta ja nopeudesta. Melun kokeminen on myös subjektiivista eikä sille ole absoluuttisia desibelirajoja. Lähimmät vapaa-ajanrakennuskohteet sijaitsevat 1,5 kilometrin päässä tuulimyllyistä.

Melumallinnuksen mukaan tuulivoimaloiden melu ei ylitä 40 dB ohjearvoja yhdenkään asuin tai lomarakennuksen kohdalla. Edellinen lause ei tietysti poista sitä asiaa, että voimaloiden aiheuttama ääni saattaa silti olla häiritsevää, vaikka mallinnuksen ohjearvot eivät ylity, koska kokemus on subjektiivinen.

Vaikutukset alueen kiviaineksiin

Vaikutusten arvioinnissa yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön on kiinnitetty vain vähän huomiota alueen kiviaineshuoltoon. Alueen tiestön rakentaminen, kunnostaminen ja voimaloiden rakentaminen edellyttävät kuitenkin huomattavia kiviainesvaroja. Maakuntakaavassa on Sikamäki osoitettu kallionottoalueeksi ja alueella on myös lupa kallioaineksen ottoon. Nykyistä kallionottoaluetta ei ole kuitenkaan merkitty osayleiskaavaan. Osin Sikamäki on osoitettu luo-1-alueena, mutta kaavaan tulisi merkitä ainakin luvan mukainen maa-ainesten ottoalue. Osayleiskaavassa on sen sijaan osoitettu uusi kiviainesten ottoaika kaava-alueen eteläosaan.

Hankkeella on väistämättä vaikutuksia alueen eri osa-alueisiin, maisemaan, luontoon, eläimistöön ja virkistyskäyttöön. Koska Suomen energiapolitiikan seurauksena tuulivoimarakentaminen on voimakkaasti kasvanut ja useita eri hankkeita on Parkanon sekä lähikuntien alueilla suunnittelussa, kaavoituksessa ja osa jo valmiitakin, niin hankkeiden yhteisvaikutusten arviointiin tulisi panostaa ja selvityksiä tehdä kattavammin myös tästä näkökulmasta, erityisesti näkemäanalyysin ja maisemavaikutusten suhteen. Vaikutusten arvioinnit keskittyvät liiaksi vain yksittäisen hankkeen ympärille.

Yhteenveto

---Hankkeiden yhteisvaikutusten arviointiin tulisi panostaa ja selvityksiä tehdä kattavammin myös tästä näkökulmasta, erityisesti näkemäanalyysin ja maisemavaikutusten suhteen. Vaikutusten arvioinnit keskittyvät liiaksi vain yksittäisen hankkeen ympärille.

Käsittely

Keskustelun kuluessa tuli esiin asioita, jotka tulee myös huomioida kaavoituksessa:

Lintujen muuttamisen aikainen törmäysriski tulisi huomioida esim. lappojen värityksellä. Voimakkaan kasvihuonekaasun rikkiheksafluoridin haitat/ mahdollinen vuotaminen, tulee huomioida ilmastonmuutoksen aiheuttajana.

Lautakunta toteaa että kaupungin tulisi varata tuulivoima-asoiden valmisteluun resurssien riittävyys, kaavoituspäätöksiä tehdessään.

Kaavoittajan vastine:

Maisemavaikutusten arviointia on täydennetty ehdotusvaiheessa yhteisvaikutusten osalta. Lähialueen tuulivoimahankkeet on otettu huomioon siltä osin kuin niistä on ollut saatavilla tietoja mm. voimaloiden sijoittelusta. Lähialueen voimaloiden näkymistä (yhteisvaikutuksia) on tarkasteltu havainnekuvin sekä näkemäalueanalyysillä.

Kaavaratkaisun melumallinnuksia on päivitetty ehdotusvaiheessa mm. yhteisvaikutusten tarkastelun osalta. Melumallinnukset on tehty ympäristöministeriön ohjeistusten mukaisesti.

Sikamäen voimassa olevan kiviaineksenottoluvan mukainen alue on osoitettu ehdotusvaiheessa kaavakartalle. Alueelta voidaan ottaa osa hankkeessa käytettävästä kiviaineksesta. Maa-aineksen ottoon alustavasti soveltuvien alueiden osoittamisella osayleiskaavoissa pyritään mahdollistamaan kalliokiviaineksen louhiminen ja murskaaminen lähellä tuulivoimaloiden rakennuspaikkoja ja minimoida paikallisille asukkaille ja yhteisöille koituvaa kiviaineksen louhimisesta ja sen kuljettamisesta koituvia melu-, pöly-, värinä-, ja liikennehaittoja. Osa tuodaan muilta luovallisilta alueilta kaava-alueen ulkopuolelta. Alueet eivät ole vielä tarkasti tiedossa. Kalliokiviaineksen tarve tuulivoimahankkeiden rakentamisessa riippuu paljolti alueen geologisista olosuhteista ja esimerkiksi olemassa olevan metsäautotieverkoston laajuudesta ja teiden kantavuuksista. Hanketoimijan näkemys perustuu jo rakennettuihin tuulivoimahankkeisiin, joissa keskimääräinen kalliokiviaineksen tarve on noin 20 000 tonnia jokaista rakennettavaa tuulivoimalaa kohden. Tämä kiviaineksen määrä kattaa tarvittavan rakennettavan tiestön voimaloiden nostokenttien ja voimalan perustusten kiviainestarpeet. Hankkeen rakentamisessa käytetty kalliokiviaines ja siitä valmistettu betoni pyritään mahdollisuuksien mukaan palauttamaan kiertoon ja uudelleen käytettäväksi hankkeen elinkaaren päätyttyä. Hankealueen tiestöön käytetty kiviaines jää palvelemaan alueen muita tienkäyttäjiä hankkeen elinkaaren päätyttyä.

Suomen tuulivoimayhdistyksen mukaan: Tuulisähköntuotannossa SF6-kaasua käytetään sähkön siirron 20-30 kV (kilovoltin) kytkinkojeistoissa ja sähköasemien kytkinlaitoksissa, kuten missä tahansa sähkön siirrossa. Kytkinlaitteita tarvitaan aina sähköntuotannossa ja -siirrossa, tuotetaan sähkö millä tavalla tahansa. Kytkinlaitoksia on käytössä myös muualla teollisuudessa, kuten metsä-, kemian- ja terästeollisuudessa. SF6-kaasun käyttö on siis yleisesti koko energiantuotantoa ja kaikkea sähkön siirtoa koskeva, ei pelkästään tuulivoimatuotantoon liittyvä asia. SF6-kaasun käytölle etsitään koko ajan korvaavia menetelmiä ja kytkinlaitoksissa käytetään jo nyt myös ilma-/tyhjiöeristystä. Lähde: <https://tuulivoimayhdistys.fi/ukk/tuulivoimalat-2>

Kaavaehdotusvaiheessa yhteisvaikutusten arviointia on tarkistettu maisemavaikutusten, melu- ja välkevaikutusten osalta laatimalla päivitettyt melu- ja välkemallinnukset sekä näkemäalueanalyysit ja havainnekuvat.

11 Pirkanmaan ELY-keskus

Lausunto kaavaluonnoksesta, Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaava, Kurikka, Parkano ja Kihniö

Hankkeeseen liittyen samanaikaisesti osayleiskaavatyön kanssa on vireillä YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on parhaillaan nähtävillä. YVA-menettelyn yhteydessä laadittuja selvityksiä ja arviointien tuloksia hyödynnetään osayleiskaavatyössä. Pirkanmaan ELY-keskus toimii yhteysviranomaisena hankkeen YVA-menettelyssä ja antaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta perustellun päätelmän, jonka määräaika on 14.6.2023. Perustellussa päätelmässä ELY-keskus ottaa tarkemmin kantaa selvitysten ja vaikutusten arviointeihin sekä antaa jatkosuunnitelmia hanketta koskien. ELY-keskus esittää, että kaavaehdotus asetetaan nähtäville vasta kun perusteltu päätelmä on valmistunut ja siinä esitetyt tarkennukset on voitu huomioida myös osayleiskaavatyössä.

Maakuntakaava

Kokonaissuunnittelualue hankkeessa ei ole täysin yhtenevä Pirkanmaan maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle osoitetun alueen kanssa, vaan alue on huomattavasti tv1-merkinnällä osoitettua aluetta laajempi. Parkanon kaupungin alueelle sijoittuva suunnittelualue sijoittuu pääasiallisesti maakuntakaavassa tv1-merkinnällä osoitetulle alueelle. Suunnittelualueelle sijoittuu myös useita muihin maankäyttötarkoituksiin osoitettuja alueita. Osayleiskaavaselostuksessa tulee esittää perusteet maakuntakaavaan merkityistä aluevarauksista poikkeamisille.

Hankealueen läpi kulkee päärata, joka on Pirkanmaan maakuntakaavassa sekä Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavassa merkinnällä "Merkittävästi parannettava päärata". ELY-keskus toteaa, että radan parantaminen ei saa vaarantua tuulivoimahankkeen myötä. Rautatien läheisyyden osalta on tarpeen pyytää hankkeesta lausunto myös Väylävirastolta sekä Traficomilta.

Yleiskaavoitus

Tuulivoimaosayleiskaava ei ole ristiriidassa Parkanon kaupungin yleiskaavojen kanssa.

Ilmasto

Osayleiskaavatyössä voidaan huomioida ilmastovaikutuksia jo suunnitteluvaiheessa. Lylyharjun osalta mm. maarakentamisen suunnittelussa tulee tarkastella maamassojen mahdollinen kierrättäminen, sijoittaminen, siirtäminen ja käyttö suunnitellulla osayleiskaava-alueella huomioiden tuulivoimarakentamisen tarpeet.

ELY-keskus suosittelee huomioimaan ilmastokestävän kaavoituksen mahdollisuudet Lylyharjun osayleiskaavatyössä.

Maisema

Maisemavaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että tuulivoimarakentamisen mittasuhteet ovat kasvaneet huomattavasti viimeisten vuosien aikana. Parkanon tuulivoimaosayleiskaavan

selostusluonnoksen kohdassa 8.6.2, arvioitaessa maisemavaikutusten etäisyyksiä, on käytetty lähteenä Ympäristöministeriön opasta vuodelta 2006 (Weckman 2006). Nyt käsiteltävässä hankkeessa suunnitellaan 290 metriä korkeita tuulivoimaloita, kun oppaassa maatuulivoimaloiden on mainittu olevan kokonaiskorkeudeltaan 80-130 metriä. Selostusluonnoksessa todetaan, että voimalat ovat kasvaneet oppaan laadinnan jälkeen ja tämä on kerrottu otetun maisemavaikutusalueita ja etäisyysvyöhykkeitä suunniteltaessa huomioon. ELY-keskus pitää toivottavana, että maisemavaikutusten arviointeja laadittaessa huomioidaan nykyisin rakennettavien tuulivoimaloiden mitoitus. Selostusluonnoksessa on myös useita ristiriitaisuuksia siinä, mitä kilometrimääräisiä etäisyyksiä milläkin etäisyysvyöhykkeellä tarkoitetaan.

Maisemaselvityksiä ja -vaikutusten arviointeja laadittaessa tulee huomioida samoille läheisille alueille rakentuvien useiden tuulivoimaloiden yhteisvaikutukset maisemaan.

Virkistys

ELY-keskus katsoo, että alueen ja sen läheisyyteen sijoittuvien alueiden virkistyskäyttö tulee turvata mahdollisuuksien mukaan ja varmistaa hankealueen mahdollinen käyttö virkistystoimintaan myös voimaloiden toiminnan käynnistyttyä. Mahdollisten virkistysreittien sekä ekologisten yhteyksien merkitsemistä osayleiskaavaan tulisi pohtia.

Luontoarvot

YVA-menettelyssä tarkennetaan mahdollisia ohjeistuksia luontoarvojen osalta kokonaisvaltaisesti. Osayleiskaavaa laadittaessa tulee varmistaa tuulivoimaloiden sijoittelussa sekä tieverkostoa vahvistettaessa ja rakennettaessa, että hankealueella sijaitsevat tärkeät luontoarvot säilyvät. – – Osayleiskaavoitus ei saa vaarantaa Natura-alueita.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta saatavan perustellun päätelmän tulokset tulee huomioida luontoarvojen kohdalla osayleiskaavan laadinnassa. Osayleiskaavaluonnoksiin on merkitty luo-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Kihniön kunnan osayleiskaava-alueella sijaitsee sl-merkinnällä oleva luonnonsuojelualue. ELY-keskus toteaa, että YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän jälkeen voi olla tarpeen lisätä luo tai sl-merkinnällä olevia kohteita osayleiskaavakarttoihin tai tarkentaa jo merkittyjen alueiden sijainteja ja kokoja.

Pohja- ja pintavesialueet

Pinta- ja pohjavesivaikutuksia on arvioitu tarkemmin YVA-selostuksessa ja ne tulee ottaa huomioon osayleiskaavaa laadittaessa.

Maantiet ja liikenne

Pirkanmaan ELY-keskus on lausunut OAS:n yhteydessä tarpeen liikenneselvityksen laatimisesta.

Yleisesti tuulivoimaloiden etäisyyden maanteistä tulee täyttää Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa 8/2012 esitetyt etäisyysvaatimukset (liite 1).

Tuulivoima-alueen osayleiskaavan (ja / tai YVA-prosessin) yhteydessä tulee tehdä jo tarkempia selvityksiä tuulivoimaloiden osien rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä sekä myös tuulivoima-alueen käytön ajan huoltoreiteistä, nk. tuulivoimahankkeen saavutettavuusselvitys. Kuljetusreittien selvityksen tulee sisältää arvio maanteiden ja myös yksityisteiden riittävydestä (mm. leveys) sekä tierakenteiden mukaan lukien rumpujen ja siltojen kantokyvystä erikoiskuljetuksille ja muulle raskaalle liikenteelle. On myös selvitettävä tuulivoima-alueen rakentamisen edellyttämien sekä myös käytön aikaisten maanteilla olevien liittymien merkittävät leventämis- ja kehittämistarpeet sekä myös uusien liittymien tarpeet. Em. kriteerien perusteella saavutettavuusselvityksellä on tavoitteena ratkaista, mikä kuljetusreitti tuulivoima-alueelle on mahdollinen. Ennen tuulivoimahankkeen toteuttamista valitun kuljetusreitin parantamistarpeiden tarkempi suunnittelu käynnistetään. Laajimmillaan maantielle tehtävät muutokset voivat edellyttää tiesuunnitelman laatimista.

Mikäli alueen rakentamisen tai käytön aikainen liikenne edellyttää maanteiden parantamistarpeita sekä liittymien rakentamis- ja parantamista, kuuluu niiden suunnittelu ja toteuttaminen tuulivoima-alueen toimijalle. Myös mahdollisten maanteille em. kuljetuksista aiheutuvien vaurioiden korjaaminen sekä liittymien tilapäisten laajennusten ja muiden tilapäisten tiejärjestelyjen purkaminen on tuulivoima-alueen toimijan vastuulla. Liittymien rakentaminen ja parantaminen maanteilla sekä muut maanteille tehtävät parantamis- ja purkamistoimenpiteet edellyttävät ELY-keskuksen lupaa. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että em. liikenneselvitys tulee myös lisätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan kaavoituksen yhteydessä tehtäviin selvityksiin.

Tuulivoimahankkeiden liikenneselvitysten laadintaa tienpitäjän näkökulmasta on ohjeistettu julkaisussa "Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta" (Liite 2).

ELY-keskus muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liite 3) lisäksi Väyläviraston 12.10.2018 antamaa johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle määräystä (Liite 4).

Muuta

ELY-keskus toteaa selvityksiä tehdyn laajasti osayleiskaavatyön valmistelussa. Osayleiskaava voidaan saattaa loppuun YVA-menettelyn valmistuttua. Nyt nähtävillä olevissa tuulivoimaosayleiskaavan selostusluonnoksissa on jonkin verran ristiriitaisuuksia sisällöissä sekä sekaannuksia mm. kuntien nimien käytössä. ELY-keskus pyytää tarkentamaan tekstisisältöä kaavaehdotuksen selostukseen.

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaava

Parkanon kaava-alueen osalta osayleiskaavaratkaisu on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen sekä myöskin vireillä olevan maakuntakaavan mukainen

tuulivoima-alueen osalta. Väyläviranomaiselta ja Traficomilta pyydetään lausunnot tavanomaisesti.

Yleiskaavoitus

Merkitään tiedoksi.

Ilmasto

Maa-ainesten ottomahdollisuudet kaava-alueelta ovat rajalliset mutta ne mitkä ovat tiedossa on osoitettu kaavassa. Hanketoimijan intressi on myös toteuttaa hanke resurssiviisaasti myös maamassojen osalta. Hankkeen rakentamisessa käytetty kalliokiviaines ja siitä valmistettu betoni pyritään mahdollisuuksien mukaan palauttamaan kiertoon ja uudelleen käytettäväksi hankkeen elinkaaren päätyttyä. Hankealueen tiestöön käytetty kiviaines jää palvelemaan alueen muita tienkäyttäjiä hankkeen elinkaaren päätyttyä.

Maisema

Maisemavaikutusten arviointia on päivitetty ehdotusvaiheessa. Vaikutusten arviointi laaditaan kulloinkin voimassa olevien ohjeistusten mukaisesti.

Virkistys

Parkanon kaava-alueelta ei ole tiedossa käytössä olevia virkistysalueita tai reittejä. Kaava-alueen metsiä käytetään tavanomaiseen retkeilyyn ja ulkoiluun ja siinä käytössä ne säilyvät edelleen rakennettuja alueita lukuunottamatta. Uusia ja parannettavia huoltoteitä voidaan käyttää myös virkistykseen.

Luontoarvot

Alueelta tunnistetut luontoarvot on huomioitu kaavaratkaisussa ja vaikutusten arvioinnissa.

Pohja- ja pintavesialueet

Pinta- ja pohjavesialueet on otettu huomioon kaavaratkaisua laadittaessa.

Maantiet ja liikenne

Vaikutuksia liikenteeseen on arvioitu hankkeen yva-prosessissa sekä kaavaprosessissa. Varsinaista liikenneselvitystä ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi tehdä. Saavutettavuusselvitystä ei lähtökohtaisesti tehdä kaavoituksen yhteydessä, vaan se on rakennuslupien myöntämisen jälkeisen yleissuunnitteluvaiheen asiaa. Siinä vaiheessa tehdään myös erikoiskuljetusreittiselvitys, jossa otetaan huomioon kaikki Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa esitetyt seikat tuulivoimaloiden rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä sekä myös tuulivoima-alueen käytön ajan huoltoreiteistä.

Muuta

Kaavaselostusta on päivitetty ehdotusvaiheessa myös paikanimien osalta.

12 Pirkanmaan maakuntahallitus

Lausunto Parkanon Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta

Kaava-alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017), jossa alueen päämaankäyttömuodoksi on osoitettu maaseutualue. Suunnittelualueelle sijoittuvat lisäksi merkinnät tuulivoima-alue (tv-1), kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue (EOk), turvetuotannon kannalta tärkeä alue (EOt), turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu), luonnon monimuotoisuuden ydinalue ja voimalinja (z, Seinäjoki-Rännäri). Välittömästi kaava-alueen itäpuolelle sijoittuvat Iso-Ristinevan suojelualue (S) sekä merkittävästi parannettava päärata (Lielähti-Parkano), jolla tulee varautua lisäraiteen toteuttamiseen.

Ympäristövaikutusten arviointia varten laaditussa erillisessä linnusto- ja luontoselvityksessä on esitetty Metsäkeskuksen rajaamat metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ja ympäristötukikohteet. Osayleiskaavaan on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo-1), jotka ovat metsälain 10 §:n ja/tai vesilain 11 §:n mukaisia kohteita, joita ei ole käsitelty linnusto- ja luontoselvityksessä. Pirkanmaan liitto pitää hyvänä, että kohteet on tunnistettu yleiskaavassa. Pirkanmaan liitto katsoo tarpeelliseksi, että myös näiden kohteiden osoittamisen perustelut tulisivat ilmi kaavan selvitysaineistosta.

Maakuntakaavassa osoitetulle kiviaineshuollon kannalta tärkeällä alueella on ympäristövaikutusten arvioinnissa tunnistettu METSO-kriteerit täyttävä metsälain 10 § kohde, jolla esiintyy muun muassa rauhoitettua valkolehdokkia. Pirkanmaan liitto pitää hyvänä, että tämä on tunnistettu yleiskaavassa ja maa-ainesten ottoalue on osoitettu maakuntakaavasta poiketen kaava-alueen eteläosaan, jonne ei sijoitu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Koska maakuntakaava toimii ohjeena alempiasteisia kaavoja laadittaessa, Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että maakuntakaavasta poikkeavat ratkaisut avataan kuitenkin perustellusti yleiskaava-aineistossa.

Hankealueen Kihniön osuudelle sijoittuu Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoissa osoitettu merkittävästi parannettava päärata, jolla tulee varautua lisäraiteen toteuttamiseen. Väylävirasto on tuonut Lylyharjun hankkeen YVA-ohjelmaa koskeneessa lausunnossaan esille, että radalla on varauduttava maankäytöllisesti kaksoisraiteeseen. Tampere–Seinäjoki-rataosuuden tarveselvityksessä (Väyläviraston julkaisu 38/2019) lisäraidetta on luonnosteltu nykyisen raiteen itäpuolelle. Tämä on kuitenkin hyvä ottaa huomioon myös Parkanon kaava-alueen tuulivoimaloiden sijainteja ja suojaetäisyyksiä suunniteltaessa.

Sähkönsiirtoon liittyen Pirkanmaan liitto pitää tarkoituksenmukaisena, että hankkeessa huomioidaan sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Pohjois-Pirkanmaalla on vireillä useampia merkittäviä tuulivoimahankkeita, joiden liittämiseksi runkoverkkoon on suositeltavaa tutkia ratkaisuja yhteisen siirtoyhteyden hyödyntämiseksi.

Kaavoittajan vastine:

Luonnosvaiheesta poiketen myös kaava-alueen pohjoisosaan on osoitettu kiviaineksenottoalue voimassa olevan ottoluvan mukaisesti.

Rautatiealue sijoittuu kaava-alueen itäpuolelle. Lähimmältä voimalapaikalta (nro 1.) on matkaa rautatielle n. 350 metriä, mitattuna voimalapaikan ohjeellisen sijaintipaikan lähimmästä reunasta rautatien keskilinjaan. Toiseksi lähin voimalapaikka (nro 3.) on 520 metrin päässä rautatiestä. Väyläviraston ohjeen mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa niin, että tuulivoimalan vähimmäisetäisyys tulee olla voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + 30 metriä. Parkanon Lylyharjun tapauksessa voimaloiden kokonaiskorkeus on 290 metriä, jolloin vähimmäisetäisyys olisi 320 metriä. Kaavassa esitetyllä tv-alueen rajauksella voimalan etäisyys rautatiestä on riittävä.

13 Pirkanmaan maakuntamuseo

Parkano, Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava, luonnos

Tuulivoima-alueen arkeologisen inventoinnin raportin (Keski-Pohjanmaan arkeologiapalvelu, 28.10.2022) perusteella suurin osa kaavaluonnokseen merkitystä energihuollon alueesta EN-1, jolle määräyksen mukaan saa rakentaa mm. sähköasemakentän, maa-ainesten ottoalue EO ja merkittävä osa tuulivoimalan nro 1 alueesta (tv-1) ovat jääneet inventoinnissa tutkimatta (kartta, s. 8). Maakuntamuseo toteaa, että inventointia tulee täydentää erityisesti energihuollon alueen EN-1 osalta. Täydennetyn inventoinnin raportti on toimitettava maakuntamuseolle arvioitavaksi.

Hankealueen Parkanon alueelle sijoittuva osuus ei vaikuttaisi merkittävästi heikentävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai rakennettujen ympäristöjen arvoja. Arvoalueille tai -kohteisiin kohdistuvien maisemavaikutusten on arvioitu olevan korkeintaan kohtalaisia. Näin ollen Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole osayleiskaavan luonnoksesta rakennetun ympäristön ja maiseman osalta huomautettavaa.

Lopuksi maakuntamuseo huomauttaa, että lausuntoprosessia nopeuttaisi, jos lausuntopyyntöön mukana toimitettaisiin hankkeeseen liittyvä aineisto tai linkki, joka johtaisi suoraan sivulle, josta aineisto on ladattavissa. Kaupungin internetsivujen uutisiosion lisäksi olisi aiheellista julkaista aineistot tai linkki niihin myös kunnan kaavoituksen sivuilla. Aineiston, etenkin havainnekuvien ja näkymäalueanalyysin tulisi myös resoluutioiltaan olla parempilaatuisia. Nyt julkaistujen tiedostojen kuvat ja tekstit olivat voimakkaasti pikselöityneitä, mikä vaikeutti aineistojen tulkintaa.

Kaavaehdotus aineistoinen tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Kaavoittajan vastine:

Sikamäen ympäristössä on inventoitu myös vuonna 2022 Harjannevan tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitteihin liittyen juuri EN-1 alueen tuntumassa. EN-1 ja EO alueille ei sijoitu

historiallisten karttojen tai lidar-aineiston perusteella potentiaalisia arkeologisia kohteita. EO-alue on myös voimakkaasti muokattua metsänkäsitelyssä. Edellinen huomioon ottaen täydennysinventointia ei ole nähty tarpeelliseksi.

14 Pirkanmaan pelastuslaitos

LAUSUNTO LYLHARJUN TUULIVOIMOSAYLEISKAAVAN LUONNOKSESTA

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa osayleiskaavaehdotuksesta. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Pirkanmaan pelastuslaitokselta lausuntoa tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Selostus sisältää eri tyyppisiä onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Onnettomuuksia ennaltaehkäisevät toimenpiteet tulisi toteuttaa selostuksessa ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen lausunnossa eritettyjen periaatteiden mukaisesti.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

15 Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti

LYLHARJUN TUULIVOIMAOSAYLEISKAVALUONNOS, PARKANO

Puolustusvoimat toteaa, että kaavan vaikutusten arvioinnissa on käsitelty kaavan vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Kaavaselostuksen mukaan hankkeelle on aikaisemmin saatu Pääesikunnan myönteinen hyväksyttävyytyslause.

Jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytyslauseen mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Edellä mainittua pienemmistä muutoksista pyydetään tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Kaavaselostuksen lukuun 8.13.1.2 Tutkat viitaten Puolustusvoimat huomauttaa, että ajantasaisiin hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslause tulee saada ennen rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

16 Seinäjoen museot

Parkanon kaupunki on pyytänyt Seinäjoen museoilta lausuntoa Parkanon Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavanluonnoksesta. Seinäjoen museot ei tässä tapauksessa anna lausuntoa Pirkanmaan puolen kaavasta.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

17 Suomen Erillisverkot

Lausuntopyyntö Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaluonnos, Parkano /WO8989

Viitaten lausuntopyyntöönne 23.2.2023 koskien Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaluonnosta Parkanon kaupungin osalta. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkkoperaattoripalvelut liiketoimintaan.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

18 Telia

Lausunto: Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnos

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Mikäli voimaloiden paikat muuttuvat suunnittelun edetessä, pitää niistä pyytää uusi lausunto.

Sähkönsiirto johdoista pitää tehdä erikseen varajänniteselvitys tuulivoimapuiston hankkeen toimesta lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

Mielipiteet

Tunnistetiedot poistettu mielipiteistä.

1 Mielipide

Mielipide Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnokseen

Mielipide suunniteltuun Lylyharjun tuulivoimapuiston rakentamiseen.

Omistamamme mökin järven rannalla, jonka vastarannalle on suunnitteilla tuulivoimapuisto. Jos tuulivoimapuisto toteutuu, on sekä maisema että rauha mennyttä. Kesämökin tarkoitus ja arvo on pyöreät nolla.

Mökillä mahdollisen tuulivoimapuiston vaikutukset tuntuisivat moninkertaisina. Vedenselkä tunnetusti voimistaa ääniä. Entinen kaunis luonnonmukainen järvimaisema tuhoutuu muovisten ihmisten tekemien rumilusten pauhatessa metsän yllä.

Aikoinaan kun mökki rakennettiin, kaavassa vaadittiin että mökin värityksen tulee sointua ja sulautua luontoon. Miten Parkanon kaupunki voi vaatia tällaista yhdeltä taholta, ja toiselle taholle antaa luvan pystyttää myllyjä jotka eivät ole luonnonmukaisia nähneetkään, vieläpä aineesta joka ei kelpaa käyttöikänsä päättyessä edes kierrätettäväksi?

Parkanossa riittää kyllä muutakin erämaata, jonne myllyjä voi sijoittaa. Toivon että päätöstä tehdessänne ajattelette myös meitä kesämökkiläisiä!

Kaavoittajan vastine:

Osayleiskaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Yksi osa selvityksistä on maisemaan liittyvät selvitykset. Tuulivoimalat toteutuessaan muuttavat maisemaa.

Maisemavaikutusten arvioimiseksi hankkeessa on tehty näkemäalueanalyysyjä sekä havainnekuvia ja arvioitu asiantuntija-arvoina kaavan vaikutuksia.

Melumallinnusten perusteella lähimmille asuinrakennuksille ei aiheudu melun raja-arvot ylittäviä vaikutuksia. Mallinnusten perusteella ylityksiä ei tapahdu myöskään yhdessä muiden lähimpien hankkeiden (Mäntyperä ja Mäntykangas) kanssa.

2 Mielipide

Tuulivoimaloista

Nämä myllyt ei yksinkertaisesti kuulu sisämaahan.

Oletteko ottaneet huomioon että pilaamalla luonto näiden myllyjen takia on mahdoton palauttaa? Tuulimyllyjen alueella on monenlainen luonto, linnustoineen ja eläimistöineen. Tuulimyllyjen tultua nämä häviävät keskuudestamme ja mökki idylli menetetään täysin. Samalla mökkien arvo laskee. Eikä tulisi enää mieleenkään tuoda ulkomaalaisia yhtiökumppaneita tai sukulaisia tuulimyllyjen keskelle.

Olen myös mukana Vesienhoitoyhdistyksessä täällä Pirkanmaalla, minkä tehtävänä on järvien, purojen ja jokien ennallistaminen. Samoin näiden alueiden eläimistön monimuotoisuuden parantaminen. Jos nämä suunnitelmat tuulimyllyistä toteutuu, ei ole mitään intressiä jatkaa järvien kunnostusten parissa. (liitteenä kuva maatkotkan pesästä)

Kaavoittajan vastine:

YVA-prosessin ja kaavaprosessin yhteydessä on tehty kattavia luontoselvityksiä. Selvitysten perusteella huomionarvoisesti ja suojeltavat luontokohteet on huomioitu kaavassa. Hankkeen vaikutuksia on arvioitu laajasti kasvi- eläin ja lintulajistolle. Vaikutusten arvioinnin perusteella Parkanon alueen kaavasta ei aiheudu merkittävää haittaa luonnonmonimuotoisuudelle tai yksittäisille lajeille.

Kiinteistön arvoon vaikuttavat monet tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan johdosta ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimapuistoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Tuulivoiman osalta kiinteistöjen arvoon saattavat vaikuttaa esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttama melu ja välke tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille (loma tai vakituinen) määräykset ylittäviä meluvaikutuksia ja myös välkevaikutukset ovat alhaisella tasolla. Maisemallinen vaikutus on huomattavasti kokemusperäisempi, eikä sitä voi melun ja välkkeen tapaan suoraan mitata. Kiinteistöjen arvoon vaikuttavat myös muut yleisesti kiinteistöjen arvoon vaikuttavat tekijät kuten sijainti ja kohdekohtaiset tekijät sekä yleinen suhdanne kullakin ajanhetkellä.

Tuulivoiman vaikutuksia kiinteistöjen arvoon on tutkittu ulkomailla jonkin verran ja aihetta on käsitelty mm. ruotsalaisessa tutkimuksessa Vindkraftens påverkan på människors intressen (ISBN 978-91-620-6497-6, ISSN 0282-7298). Tutkimuksen tulokset vahvistivat maiseman vaikutusta kiinteistön arvoon, mutta nostivat esille, että maisema ja näkyvät yksityiskohdat etäämmällä kuin 100–200 metriä kiinteistöstä vaikuttivat sen hintaan merkityksettömästi. Toisessa Ruotsissa vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa, jossa analysoitiin 42 000 pientalomyyntiä viiden kilometrin sisällä yhteensä 120 voimalasta, ei voitu näyttää, että tuulivoiman läheisellä sijainnilla olisi vahvaa suhdetta kiinteistön hinnan kehitykseen.

Ensimmäisen Suomessa tehdyn tutkimuksen mukaan tuulivoimaloilla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin. Suomen Tuulivoimayhdistyksen tilaamaan ja Finnish Consulting Groupin (FCG) sekä Taloustutkimuksen tekemään tutkimukseen valittiin eri puolilta Suomea kuntia, joihin on rakennettu tuulivoimaa vuosien 2012 ja 2021 välisenä aikana.